



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Karla Kosteckého a soudkyň Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Lucie Trejbalové v právní věci žalobců: **a) RNDr. V.V.**, bytem Františkov 3, Rokytnice nad Jizerou, **b) D.M.**, **c) J.M.**, oba bytem P.č.XX, B., všichni zast. JUDr. Milenou Valouškovou, advokátkou se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2, **za účasti:** 1) M.R.n.J., H. č. XX, , 2) Ing. M. Š., bytem J. č.XX, P4, 3) M.V., bytem K.č.XX, B.n.J., 4) Ing. M.H., bytem Z.M. č.XX, P4, 5) MUDr. J.P., 6) Ing. L.P., oba bytem V., P6 7) D.P., bytem M.č.XX, P1, 7) Ing. O.B., bytem H.R.č.XX, RnJ., **o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2010, č.j. OD 98/2010-2/280.9/Jk KULK 6996/2010,**

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje č. j. OD 98/2010-2/280.9/Jk KULK 6996/2010 ze dne 29. 1. 2010 a rozhodnutí Městského úřadu v Rokytnici nad Jizerou, silničního správního úřadu, č.j. 1327/08/32/08/SSÚ/2008 ze dne 30. 1. 2009 se zrušují pro nezákonnost a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.**
- II. **Žalovaný je povinen nahradit žalobcům k rukám právní zástupkyně náklady řízení ve výši 13.269,- Kč do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobci domáhali zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobců a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Rokytnice nad Jizerou, úseku rozvoje města a investic, silničního správního úřadu (dále jen „silniční správní úřad“), ze dne 30. 1. 2009, č.j. 1327/08/32/08/SSU/2008. Tímto prvostupňovým rozhodnutím silniční správní úřad vyslovil, že na pozemcích parc.č. 484/1, 463/1, 483/1, 464/1, 551, 462/3, 461, 559, 443/8 a 443/6 v k.ú. Františkov v Krkonoších, obec Rokytnice nad Jizerou (dále budou pozemky uváděny bez označení k.ú., kterým je Františkov v Krkonoších) existuje účelová komunikace.

Žalobci namítali, že žalovaný nesprávně hodnotil předložené důkazy a věc nesprávně posoudil po právní stránce a nevypořádal se s námitkami žalobců. *Za prvé* žalobci namítali, že z předložených důkazů nelze dovodit nezpochybnitelný souhlas vlastníků pozemků, tedy skutečně svobodný projev vůle. Žalovaný nesprávně hodnotil žádost paní M. ze dne 26. 2. 1974. Jednalo se o žádost pouze jedné obyvatelky a sliby a závazky zde uvedené nebyly splněny, komunikace přes pozemek parc.č. XX a XX byla poprvé vyměřena až v roce 1997 a pokud byla vyměřená i přes pozemky ve vlastnictví žalobkyně a) bylo tak učiněno bez jejího vědomí. Nezbytně nutná komunikace nebyla dána a dodnes není v zimních měsících komunikace udržovaná. Vždy se vyšlapávaly a dodnes vyšlapávají pěšiny od silnice, jak dokazují přiložené fotografie a ortomapy. Rovněž nebyl dán souhlas parku, tedy KRNP. O údajném souhlasu vlastníků dotčených pozemků nesvědčí ani fotokopie snímku pozemkové mapy se zákresem příjezdové komunikace, ani fotokopie Seznamu pozemků ze dne 10. 9. 1973. Tento dokument byl předložen až v roce 2008 panem V., tedy nebyl součástí původní dokumentace z roku 1973. Jedná se pouze o fotokopii a žalobci namítali, že podpisy manželů L. na tomto dokumentu jsou zřejmě falzem, neboť neodpovídají ostatním podpisům z let 1976 až 1978, mohlo by se jednat o přenos nebo napodobeninu podpisů z kopie Nabídka bezplatného odevzdání majetku do vlastnictví Československého státu ze dne 13. 3. 1980. Žalobci proto navrhli, aby byl proveden znalecký posudek ve věci prověření pravosti podpisů manželů L. na tomto dokumentu. Z uvedeného seznamu rovněž nelze dovodit, k jakému účelu byl vyhotoven a o jakou přílohu se jednalo, resp. o jakou komunikaci se jedná. Seznam neobsahuje ani všechny pozemky dotčené předmětnou komunikací a je nepřesný ohledně vlastníků pozemků. U pozemku parc.č. XX je uveden jako vlastník ČSSZ VnJ, ačkoliv vlastníky byli manželé L.. Pozemek parc.č. XX je vyškrtnut. Na kopii zákresu pozemkové mapy, který měl být údajně součástí žádosti, vede cesta vede odnikud nikam a nekoresponduje s nyní deklarovanou účelovou komunikací, ani se seznamem pozemků, který byl údajně vedle této mapy sestaven. Žalobci se dovolávali nových důkazů, a to Zápisu ze schůze OV č. X ze dne XX, kde paní M. požaduje prohrnutí cesty, z čehož je zřejmé, že město na její žádost nereagovalo a ještě v roce 1976 nebyla cesta vybudována. To znamená, že komunikace nemohla být užívána nepřetržitě do roku 1974, jak si byli jisti účastníci řízení Ing. H., pan V. a paní P., jejich účastnické výpovědi jsou vedeny snahou prosadit vůli vlastníků účelovou komunikaci prosadit. Paní Zdeňka H. ve svědecké výpovědi nesprávně uvedla, že žádost o vybudování komunikace ze dne XX podepsali manželé L., ačkoli tak učinila pouze její matka paní M.. Žalobci nesouhlasili s hodnocením svědecké výpovědi manželů P., ti nebyli přímí svědci souhlasu manželů L., zřejmě jen konstatují slova paní M., která pod pojem všichni sousedé nezahrnovala manželé L.. Protože nebyla komunikace v roce 1976 vybudována, jak vyplývá z přiloženého zápisu ze schůze OV č. X z roku XX, nemohli tito svědci zaznamenat negativní reakce manželů L.. Kromě toho pan L. v nemovitosti pobýval pouze za účelem nejnutnější údržby. Existenci obnovované pevné zábrany, jak byla popsána v místopřísežném prohlášení dcery manželů L. paní V.V., svědecké výpovědi nevyvracejí. Podle žalobců z čestných prohlášení M.M., S.Š., V.A. a Ing. A.M. vyplývá, že souhlas s užíváním předmětných pozemků, a to ani konkludentně nebyl dán ani v době, kdy předmětné pozemky již vlastnili žalobci. Ohledně pozemku parc.č. XX ve vlastnictví žalobců b) a c) žalobci odkázali na dopis pana Š. ze dne XX, kterým se obrací na právního předchůdce žalobců b) a c) a žádá o legalizaci příjezdu přes pozemek parc.č. XX. Z tohoto žalobci dovozují, že žadatelé si byli vědomi, že cesta na tomto pozemku je nelegální bez souhlasu vlastníka.

Za druhé žalobci namítli, že nikdy nebylo doloženo rozhodnutí podle § 22 s odkazem na § 16 zákona č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích, podle kterého bylo zřízení účelové komunikace vázáno na vydání právního rozhodnutí. Toto rozhodnutí nebylo nikdy dohledáno, ačkoli v archivu Města Rokytnice byl naopak nalezen originál citované žádosti paní M. z roku XX.

Za třetí žalobci brojili proti závěru, že předmětná účelová komunikace je jedinou ničím nenahraditelnou a celoročně užívanou přístupovou cestou pro vlastníky nemovitostí na stavebních parc.č. XX, XX, XX, XX, XX a XX. Podle žalobců komunikace není užívána celoročně, jak prokazují fotografie parkujících vozů u silnice II. třídy na parkovišti na pozemku č. XX v k.ú. H.R. vlastnictví manželů V. K nemovitostem vedou tři cesty, a to po pozemku parc.č. XX, který je v katastru nemovitostí veden jako ostatní komunikace a je spojnici k pozemku parc.č. XX s místní komunikací silnicí II. třídy na pozemku parc.č. XX. Komunikace jsou sjízdné a určeny pro komunikační potřeby. Dále bylo při místním šetření v roce 2003 zjištěno, že k nemovitostem vede přístupová cesta přímo ze silnice II. třídy přes pozemek parc.č. XX, která pokračuje podél hranice pozemků parc.č. XX a XX a přes pozemek parc.č. XX se napojuje na parc.č. XX, jak dokládají přiložené snímky ortofotomap z roku 2005 a 2007 a mapa doplněná vzdáleností nemovitostí silnice II. třídy. K prohlášení pana Š., které citoval žalovaný, žalobci uvedli, že cesta přes pozemky žalobkyně a) byla vysypána drceným bílým vápencem a udržována sypáním, nikoli ještě v roce 2002, ale až v letech 2000 a 2002 postupně přes přímý zákaz žalobkyně a v její nepřítomnosti. S nemovitostmi pana Š. přímo sousedí pozemek parc.č. XX vedený jako ostatní komunikace ve vlastnictví manželů H. a parc.č. XX ve správě Pozemkového fondu ČR, po kterých byl dříve realizován příjezd k domku čp. 5, což dokládá svědectví paní Šimůnkové. Pozemek parc.č. XX je blokován z důvodu výstavby veřejné účelové komunikace. Dále žalobkyně upřesnila, že nemovitosti na stavebních parcelách nejsou trvale obydleny a jsou výhradně užívány k rekreaci.

Na závěr žalobci uvedli, že postup žalovaného správního orgánu je vyvlastněním a je v rozporu s čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle kterého je vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva možné jen ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu. Proto nelze zřídit účelovou komunikaci na pozemku proti vůli vlastníka. V dané věci nebyla splněna ani podmínka souhlasu vlastníka, ani podmínka prokázání existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby. Z uvedených důvodů žalobci navrhli zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného i provstupňového rozhodnutí silničního správního úřadu.

K podané žalobě se žalovaný písemně vyjádřil. Upřesnil, že do roku 1971 byla výlučným vlastníkem pozemků paní A.L., v roce XX darovala svému manželovi ½ rodinného domku a pozemky parc.č. XX a XX a dále pozemky, které jsou v užívání socialistické organizace, mimo jiné pozemek parc.č. XX, což žalovaný dokládal kopií notářského zápisu. Z uvedeného podle žalovaného vyplývá, že již v roce XX 1 pozemek parc.č. XX užívala socialistická organizace, nikoli vlastníci uvedeni v katastru nemovitostí, a pozemek parc.č. XX byl jediný a na tři části byl rozdělen až později. Paní M. byla blízkou příbuznou paní A.L. a to její neteří, a je tedy pravděpodobné, že manželé L. nebyli proti výstavbě komunikace. Skutečnosti týkající se zatrubnění části potůčku přes pozemky žalobců nemají vztah

k budované komunikaci, stavba vodovodu provedená n.p.Karborudnum byla vybudována později bez přičinění uživatelů vybudované komunikace. Zmínka rozhodnutí o přístupu za každého počasí nic nemění na faktu, že příjezd vozidly bude možný jen, pokud to přírodní podmínky dovolí, nicméně přístup po vrstevnici bude snadnější, než pokud se od krajské silnice každý z vlastníků nemovitostí bude dostávat sám do příkrého svahu, kdy přístup je možný jen speciálními terénními vozidly za vhodných klimatických podmínek, kdy je terén suchý. Jestliže nebyl doložen souhlas KRNAP, lze předpokládat, že MěNV Rokytnice nad Jizerou by nesouhlasil s prováděním stavby za využití techniky města bez tohoto souhlasu. K námitce týkající se listiny Seznam pozemků dotčených stavbou nové příjezdové komunikace ze dne 10. 9. 1973 žalovaný uvedl, že byl předložen jedním z účastníků řízení panem V. a vzhledem k otiskům razítek, podpisům, které se shodují s jinými listinami, a uvedenými pozemky kolem roku 1973 je nepochybné, k čemu tato listina sloužila. Na listině jsou otisky razítka Státního statku Vysoké na Jizerou, seznam byl vypracován Ing. V., který patrně vycházel z podkladů získaných před zápisem do katastru druhého vlastníka F.L. Ze seznamu vyplývá, že předchůdci žalobců dali na vědomí, že budou dotčeni výstavbou nové příjezdové komunikace ve Františkově. Proč na seznamu dotčených pozemků u pozemku parc. č. 464/1 jsou místo vlastníků uvedeni uživatelé je zdůvodněno v rozhodnutí, autor listiny na seznam předepsal vlastník – uživatel a k pozemkům, které obhospodařovala socialistická organizace, až do roku 1998 vystupovala jako vlastník. Seznam dotčených pozemků a zakres do mapy spolu souvisí a je zřejmé, že se jedná o komunikaci, jejíž část je předmětem soudního sporu. K zápisu ze schůze OV č. 6 ze dne 3. 5. 1976 žalovaný uvedl, že se lze domnívat, že se jednalo o žádost paní M. k úpravě terénu po zimním období, ten mohl být částečně poničen po zimním období. Lze předpokládat, že paní M. žádá o prohrnutí již zřízené cesty, nikoli o zahájení prací na úpravě terénu, protože komunikace byla již vytvořena. Žalovaný dále uvedl, že nebyl předložen jediný nezpochybnitelný doklad o protestu proti terénní úpravě a užívání dané komunikace přibližně od roku 1975 do roku 1993 vlastníky pozemku manžely L., později paní V.V., první nesouhlas s užíváním komunikace nastává až po roce 1993, z toho žalovaný dovozuje konkludentní souhlas s užíváním komunikace. Pokud se týká námitky nevydání správního rozhodnutí o zřízení účelové komunikace podle zákona č. 135/1961 Sb., žalovaný odcitoval pasáže vydaného rozhodnutí. K námitce přístupu k nemovitostem žalovaný uvedl, že parc.č. XX je pokračující komunikací přes parc.č. XX, XX, XX a XX na parc.č. XX na komunikaci k bývalé chatě Jednota. Pozemek parc.č. XX není v současné době v terénu patrný, vychází od silnice kolmo a pro značné převýšení je nevhodný pro jízdu motorových vozidel na parcelní č. XX a nemá znaky komunikace. Pozemek parc.č. XX je část pozemku, který vede souběžně s komunikací na parc.č. XX, ale v podstatě nikam nevede, v terénu je nepatrný a tvoří souvislou travnatou plochu, opět je od silnice ve velkém sklonu kolmo na vrstevnici. Jako jediná komunikace, která by byla po úpravě vhodná pro automobilový provoz je komunikace po pozemkové parc.č. XX ve vlastnictví Města R. a po ostrém zatočení vpravo by mohla být napojena na komunikaci na parc.č. XX. Z komunikací má nejmenší vrstevnicový sklon, ale rozdělovala by pozemky ve vlastnictví žalobkyně a) mezi domem čp. X a stodolou. Žaloba tuto komunikaci záměrně neuvádí, neboť je jejich domu blíže než stávající sporný úsek komunikace. Tato komunikace byla dříve používána pro příjezd k objektům. Žalovaný uzavřel tím, že nemovitosti mohou být užívány i trvale, pokud jsou užívány k rekreaci, nic to nemění na potřebě zajistit připojení k těmto objektům od silnice II. třídy, nikoli pouze pro příjezd rekreatantů, ale také pro zásobování, případné opravy a zásah vozidel integrovaného záchranného systému. Připojení

těchto objektů na silnici II. třídy po předmětné komunikaci je jediné, žalovaný označil žalobu za neopodstatněnou a navrhl ji zamítnout.

Ze správního spisu předloženého soudu žalovaným vyplynuly tyto rozhodné skutečnosti:

Řízení o určení existence účelové komunikace bylo zahájeno dne 8. 8. 2008 na návrh V., manželů H., manželů P., manželů Š., D.P. a manželů V., kteří shodně uvedli, že předmětná komunikace na pozemcích parc.č. XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX 1, XX a XX je dlouhodobě užívaná, byla zbudována na základě žádosti paní M. v roce XX a s její výstavbou souhlasili všichni majitelé okolních nemovitostí, kteří vynaložili potřebnou součinnost ke zbudování a následné údržbě komunikace. Pozemek parc.č. XX ležící pod komunikací byl vydán v roce XX v restituci, od roku XX zpochybňuje paní V. existenci komunikace a brání jejímu nerušenému užívání a údržbě. Návrh navrhovatelé doplnili písemným prohlášením o tom, že je všem známo, že komunikace byla zbudována na základě žádosti paní M. v roce XX a s výstavbou komunikace souhlasili bez výjimky všichni majitelé okolních nemovitostí. Dále navrhovatelé prohlásili, že tato komunikace je výhradně používána jako jediná existující komunikace k jejich nemovitostem.

Silničním správním úřadem byly pořízeny podklady z katastru nemovitostí, a to katastrální mapa, ortofotomapa z roku 2008, výpisy z katastru nemovitostí prokazující vlastnické vztahy k nemovitostem, po kterých prochází předmětná komunikace, a nemovitostem sousedícím. Byla pořízena podrobná fotodokumentace a dne 12. 9. 2008 provedl silniční správní úřad místní šetření, při kterém zjistil průběh komunikace na jednotlivých pozemcích. Ve správním spise byly dále založeny písemné podklady, které předložili navrhovatelé a které byly projednány s účastníky řízení dne 12. 9. 2008 při ústním jednání. Při tomto jednání se účastníci k věci vyjádřili, žalobkyně a) předložila písemné důkazy. Bylo předloženo také prohlášení RNDr. V.V. a místopřísežné prohlášení V.V. a vyjádření V.A. ze XX. D.P. předložila historickou fotografii z roku 1974, která podle ní dokládá existenci cesty a jejího zářezu v terénu v blízkosti nemovitosti žalobkyně a).

Silniční správní úřad dále vyslechl svědky, a to pana A.P. a jeho manželku L.P., kteří pracovali jako správci od roku 1969 do roku 1976 v chatě B. (dříve Jednoty), ti potvrdili skutečnost, že předmětná komunikace byla zbudována poté, co byla vyasfaltována část komunikace vedoucí k chatě B. a paní M. jako vlastnice poslední nemovitosti v řadě se snažila zajistit vybudování nové cesty vedoucí po vrstevnici. Dále byla vyslechnuta paní Z.H., dcera paní M., a pan K.H., který potvrdil, že se podílel na budování cesty provedením zemních prací v létě 1974 na příkaz MNV a provedl zářez po vrstevnici s tím, že trasování komunikace bylo vytyčeno vlastníky pozemků. Ve správním spise byly založeny dále listiny prokazující vlastnictví k pozemkům, po kterých předmětná komunikace vede, a vlastnictví k sousedním nemovitostem.

Dne 30. 1. 2009 silniční správní úřad vydal provostupňové rozhodnutí, kterým podle § 142 správního řádu vyslovil, že existuje účelová komunikace na pozemcích parc.č. XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX XX, XX a XX v k.ú. F.K., obec RnJ. Součástí výroku rozhodnutí byl přesný popis komunikace včetně uvedení metrů a směru, ve kterém komunikace po jednotlivých pozemcích probíhá s tím, že námitky žalobců jako účastníků řízení byly

zamítnuty. V odůvodnění silniční správní úřad podrobně vypsál obsah listinných podkladů, popsal vyjádření jednotlivých účastníků řízení a svědků. Podklady vyhodnotil tak, že uvedená komunikace slouží jako jediná přístupová komunikace k uvedeným objektům, v části na pozemcích parc.č. XX, XX a XX je užívána i žalobci. Žalobkyně a) užívá ještě zčásti komunikaci na svém pozemku parc.č. XX. Z hlediska evidence katastru nemovitostí je komunikace v celé své délce, vyjma křížení s parc.č. 551 a částečného zásahu do parc.č. XX, vedena po pozemcích druhu travní porost. Silniční správní úřad uvedl, že se zabýval tím, zda komunikace řeší nutnou komunikační potřebu a dospěl k závěru, že je v terénu jedinou přístupovou komunikací ze silnice II/294 k objektům č.p. 2, 3, 4, 5, 6, 68, 72, 73 a objektu na stavební parcele č. 93, pozemkům přiléhajícím k těmto nemovitostem a dále i pozemkům parc.č. XX, XX, XX, XX, XX a XX. Od svého vzniku je určena k užívání silničními vozidly pro příjezd k jednotlivým domům jinými vozidly a rovněž chodci a svým umístěním umožňuje dopravní obslužnost celoročně, neboť je vedena v nejmírnější části zkoumané oblasti a po pozemku parc.č. XX je vedena téměř po vrstevnici a dále jen s mírným sklonem. K pozemku parc.č. XX, který je v katastru nemovitostí veden jako ostatní komunikace, správní silniční úřad uvedl, že je dlouhodobě užíván podle fotodokumentace jako louka, s ohledem na spád a travnatý povrch by teoreticky umožňoval přejezd, ovšem výjimečně za suchého počasí, což lze také konstatovat k pozemku parc.č. XX ve vlastnictví manželů H.. Tyto pozemky, které jsou vedeny jako ostatní komunikace, jsou ale dlouhodobě užívány jako louka a pro svůj sklon a travnatý povrch nemohou sloužit pro příjezd k výše uvedeným objektům. Silniční správní úřad se dále zabýval možností přístupu alespoň k čp. XX, tam dospěl k závěru, že pozemky jsou vedeny jako louka a také tak užívány a nelze je rozpoznat od navazující louky či lesa. Předmětná účelová komunikace je komunikací slepou, ukončenou na zpevněné ploše a řeší nutnou komunikační potřebu. Dále se silniční správní orgán zabýval vlastnickými vztahy a konstatoval, že navrhovatelé nepochybně existenci předmětné komunikace a s umístěním komunikace na pozemcích parc.č. XX, XX, XX, XX, XX a XX souhlasí. Silniční správní orgán se dále zabýval tím, zda se zřízením komunikace souhlasili v době jejího vzniku manželé F.L. a A.L., kteří bydleli v čp. XX a byli vlastníky pozemků parc.č. XX a XX a XX. Silniční správní úřad uvedl, že se nepodařilo přímo prokázat jejich souhlas, proto byly hodnoceny další důkazy z toho hlediska, zda byla předmětná komunikace s manželý L. projednávána a zda s její realizací souhlasili. Toto silniční správní úřad dovodil ze žádosti adresované MěNV v RnJ dne XX, v němž bylo uvedeno, že při provádění cesty bude narušen přívod vody k domku čp. XX manželů L. a že se vlastníci sousedních nemovitostí zavázali přívod vody opravit. Existence vodovodu je pak doložena i v místopřísežném prohlášení paní V.V.. Na tyto podklady časově navazuje podklad zpracovaný geodetem Ing. V. dne 10. 9. 1973, který zakresluje průběh komunikace do snímku pozemkové mapy a specifikuje čísla pozemků, které budou výstavbou nové příjezdové komunikace dotčeny, jsou zde podpisy A.L. a F.L.. Realizace stavby podle svědectví K.H. a pana P., sdělení D.P. podložené fotografiemi, spadá do letních měsíců 1974 a všechny předložené podklady spolu časově odpovídají průběhu vzniku komunikace. Ze svědeckých výpovědí paní H. a manželů P. silniční správní úřad dovodil, že realizací této komunikace nebyly narušeny vztahy mezi paní M. a manželý L.. Vybudováním cesty došlo k odklonění původní cesty ve vzdálenosti asi 4 metry od domu čp. X do vzdálenosti současných více než 20 metrů s tím, že původní cesta na pozemku parc.č. XX 1 přestala být užívána, což odpovídá svědectví pana P. a paní H.. Silniční správní úřad uzavřel tím, že v části umístěné na pozemcích parc.č. XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX a XX s povrchem tvořeným šterkovými kolejiemi se zatravněným středem byla komunikace vybudována v roce

1974 se souhlasu všech vlastníků dotčených pozemků a od svého vzniku do roku 1993, kdy byly pozemky vrácené v restituci žalobkyni a), resp. do roku 1995, byla komunikace bez jakýchkoli námitek užívána. Skutečnost, že ve věci nebylo vydáno správní rozhodnutí odpovídá době, kdy komunikace vznikala, a v souladu se zákonem o pozemních komunikacích nevzniká účelová komunikace nezbytně jen na základě vydaného správního rozhodnutí. V případě projednávané účelové komunikace se nejedná o stavbu. Dále se silniční správní úřad vyjadřoval k námitkám žalobkyně a) v tom smyslu, zda a proč žádost o určení charakteru komunikace a výrok rozhodnutí se zcela neshodují v parcelních číslech.

Odvolání žalobců proti vydanému rozhodnutí silničního správního úřadu bylo zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 1. 2010. V odůvodnění žalovaný uvedl, že rozhodnutí o povolení stavby, případně souhlas s ohlášenou stavbou se nedohledal. Upozornil na to, že pokud by se jednalo o drobnou stavbu, stačilo jen ohlášení stavebníka. Žalovaný vycházel z dochované korespondence mezi stavebníky účelové komunikace a příslušným stavebním úřadem, tedy z žádosti ze dne 26. 2. 1973, na které bylo dopsáno, že na místě bylo dne 27. 4. 1973 rozhodnuto s tím, že souhlas parku a vyjádření všech vlastníků bude zajištěno. Dále byl dochován dodatek k žádosti s podpisy ze dne 27. 5. 1973, seznam dotčených pozemků s podpisy manželů L. a snímek pozemkové mapy. K tomu žalovaný uvedl, že po roce 1948 zemědělské pozemky postupně přecházely na zemědělská družstva či státní statky, kolem roku 1955 a dále po roce 1962 zemědělskou půdu a pastviny neohospodařovali vlastníci, ale vlastnické právo vykonávala státní organizace nebo JZD. Tím žalovaný vysvětloval, že Státní statek VnJ v roce 1973 obhospodařoval v dané lokalitě zemědělskou půdu a podepsal za vlastníka souhlas s budovanou účelovou komunikací. Manželé L. svými podpisy potvrdili u pozemků parc.č. XX a že pozemek bude dotčen stavbou a u pozemku parc.č. XX, který byl veden pod ním, toto potvrdil Státní statek nad Jizerou, proto stavba nebyla prováděna bez vědomí předchůdců. Vlastníci nebo uživatelé zemědělských pozemků tak vzali na vědomí, že jejich pozemky jsou dotčeny plánovanou stavbou a nikdy nebyl doložen jejich nesouhlas. Na stavbě se podílela mechanizace, kterou zajistil MěNV a je nepravděpodobné, že by komunikaci budoval bez souhlasu příslušného stavebního úřadu. Daná komunikace má drobný zářez do terénu, není pokryta souvislou vrstvou šterku či jiné směsi, aby se mohlo mluvit o stavbě jako takové. Je pochopitelné, že pozemek parc.č. XX byl vyškrtnut ze seznamu pozemků dotčených stavbou, neboť byl v této části vybudován již v roce 1972, tedy v době předcházející žádosti a nově budovaná účelová komunikace končila právě u parc.č. XX. Dále žalovaný uvedl, že pan V. a pan H. jako vlastníci nabyli nemovitosti před rokem 1976. Žalovaný dále hodnotil výpovědi manželů Petrákových, ze kterých vyplynulo, že k budované komunikaci paní M. obešla všechny sousedy a bez problémů získala jejich souhlas, protože zřízení nové cesty vyhovovalo všem. K prohlášení paní V., matky žalobkyně a), žalovaný uvedl, že se dostává částečně do rozporu s dalším tvrzením ohledně hrazení. Žadatelé o zřízení komunikace se již od prvopočátku stavby zavázali, že vodu uvedou do patřičného pořádku. Doklady prokazující povolení terénních úprav pro zřízení účelové komunikace nebyly dohledány, ale bylo prokázáno, že na stavbě se účastnil MěNV, který zajistil mechanizaci. Nebyla to stavba v pravém slova smyslu, ale úprava terénu, která vycházela z potřeby zajistit připojení daných nemovitostí na silnici II/294. Dotčené pozemky plánovanou stavbu účelové komunikace byly projednány s vlastníky a uživateli zemědělských pozemků, a to písemně. Komunikace byla používána bez problémů do roku 1993, kdy byla vydána v restituci a uživatelům bylo bráněno v průjezdu po 20 letech užívání nemovitostí na

st. parc.č. XX, XX, XX, XX, XX a XX. Žalovaný uzavřel s tím, že ve smyslu zákona o pozemních komunikacích byl zjištěn mlčky udělený souhlas. K námitkám týkajícím se jiného možného přístupu žalovaný uvedl, že ostatní pozemky sice byly v katastru nemovitostí označeny jako ostatní komunikace, nicméně takto užívány nebyly a tyto údaje jsou v katastru nemovitostí pouze evidenční. Silniční správní úřad správně dovodil, že pro vozidla se jedná o jedinou přístupovou komunikaci a toto zdůvodnil. Nelze mu podsouvat katastrální mapu se zakreslenými komunikacemi, které již dávno pozbyly platnost. Podle žalovaného výslovný nesouhlas se zřízením dané komunikace nebyl nikým předložen a komunikace se dle svědeckých vyjádření přibližně 20 let využívala bez námitek, z těchto důvodů žalovaný považoval je prvotupňové rozhodnutí za zákonné.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a po projednání žaloby při ústním jednání dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Při nařízeném ústním jednání žalobci i žalovaný na svých návrzích setrvali. Pan Ing. M.H. a Ing. M.Š. jako osoby na řízení zúčastněné se připojili k vyjádření žalovaného, uvedli, že považují napadené rozhodnutí žalovaného za správné. Ing. O.B. se jako osoba na řízení zúčastněná k podané žalobě nevyjádřil. Žalobci dále namítli, že u zdejšího soudu bylo již jednou rozhodováno pod sp. zn. 59 Ca 58/2003, tehdy bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno, protože nebyla spolehlivě prokázána vůle žalobců poskytnout komunikaci veřejnosti. Úřady se s tímto nevypořádaly a zahájily nové řízení a znovu rozhodly s tím, že podklady byly stejné. K tomu Ing. M.Š. namítl, že v tomto jiném řízení byly i listiny nové.

Soud v souladu s § 77 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s. při nařízeném jednání doplnil důkazy provedené ve správním řízení o některé důkazy předložené soudu žalovaným a žalobci. Žalovaný notářským zápisem RT 692/71 ze dne 9. 8. 1971 prokazoval, proč je na seznamu dotčených pozemků uvedena pouze žalobkyně, ale podepsáni jsou oba manželé L., a že pozemek parc.č. XX užívala již v roce 1971 socialistická organizace, nikoli L. jako vlastníci uvedení v katastru nemovitostí. Podle tohoto notářského zápisu darovala A.L. polovinu zde uvedených nemovitostí, mimo jiné také polovinu pozemku parc.č. XX v užívání socialistické organizace, svému manželovi F.L.. Soud také provedl některé důkazy předložené žalobci, a to čestným prohlášením A.M. ze dne 16. 3. 2010 (která potvrzovala, že paní V. od počátku nesouhlasila s přejezdy aut přes své pozemky, po roce 2000, kdy se na cestě objevil štěrka, cestu začalo užívat více aut; dále uváděla, že k některým chalupám jezdila auta přímo z hlavní silnice nahoru po louce, byly tam vyjeté koleje), čestným prohlášením M.M. ze dne 16. 2. 2010, vnuka manželů L. (ten uvedl, že s dědou často mluvil, on ani babička s ním o zbudování cesty a souhlasu s cestou nikdy nemluví, na chalupu jezdil s dědou kvůli údržbě, opravovali hrazení potoka, děda nechtěl, aby se tudy jezdilo; také dále uvedl, že k chalupám dříve vedly pěšiny od silnice), čestným prohlášením S.Š. ze dne 13. 3. 2010, dcery Š.H., dřívějšího vlastníka čp. 5 (dnes manželé Š.). Soud provedl důkazy zápisy schůze OV č. X ze dne XX, ze dne XX a ze dne XX, ve kterých se opakovaně objevuje požadavek paní M. na prohrnutí cesty – přístupové cesty k domům ve Františkově u chaty B. směrem k její

nemovitosti. Dále byl proveden důkaz ortomapami z roku 2005 a 2007, na kterých byla zřetelná předmětná sporná cesta a také další méně zřetelné koleje na louce vedoucí k některým nemovitostem, fotografiemi ze zimního období, na kterých byla vidět zaparkována auta u hlavní silnice a dopisem Pozemkového fondu ČR žalobkyni a) ze dne 14. 2. 2001, ve kterém byl zamítnut její požadavek na odkoupení pozemku parc.č. XX s tím, že tento pozemek požadují další osoby (navrhovatelé ve správním řízení) z důvodu nutnosti vybudovat příjezdovou komunikaci ke svým nemovitostem. K důkazu fotografiemi a ortomapami pan Ing. M.Š. se vyjádřil tak, že používání náhradních cest odůvodnil tím, že žalobkyně a) bránila v užívání cesty a aby nezvyšovali napětí, nebyla cesta frézována. Dále uvedl, že on by k příjezdu k svému domu mohl užívat cestu na parc.č. XX, ta ale vede přímo pod okny domu žalobkyně a), proto chce užívat šetrnější příjezd po sporné komunikaci.

Po provedeném ústním jednání a doplnění dokazování soudem setrvali žalobci a žalovaný na svých návrzích. Žalobci setrvali na názoru, že existuje možná alternativní cesta k nemovitostem, ale především nebyl spolehlivě prokázán souhlas vlastníků pozemků s užíváním této cesty. Cesta je v otevřené krajině a tak žalobci nemohli zabránit, aby byl pozemek užíván a byly tam vyježděny koleje. Žalovaný zdůraznil, že nová čestná prohlášení nemohou nic změnit na výsledku dokazování před správními orgány, jiná alternativa přístupu neexistuje, také s ohledem na převýšení a nutnost užívat cestu i většími vozidly. Ing. M.H. uvedl, že svou nemovitost koupil v roce 1975, jeho předchůdce pan V. ho informoval, že cesta je k dispozici. Podle něj pan L. neuvedl nic, co by svědčilo o nesouhlasu s užíváním cesty, byl dominantní, měl s ním několik střetů. Ing. M.Š. se vyjádřil tak, že svou nemovitost koupil v roce 2001, tehdy byla cesta v lepším stavu, byla příjezdovou komunikací. Jednal se žalobkyní o variantě cesty po jejím pozemku, ale ve větší vzdálenosti. Ing. O.B. uvedl, že cestu užívá k obhospodařování svých pozemků, po jiné cestě se k nim se svou technikou nedostanou.

Soud nevyhověl návrhu žalobců na provedení znaleckého posudku z oboru písmoznalectví, který by potvrdil pravost podpisů manželů L. na listině Seznam pozemků dotčených přístupovou cestou ze dne 10. 9. 1973. Soud dospěl k závěru, že tento znalecký posudek je prakticky neproveditelný, neboť nebyl k dispozici originál listiny, ani dostatek originálního materiálu ke srovnání písma, žalobci soudu předložili pouze kopie jiných podpisů, o nichž soudu nebylo s určitostí známo, kde byly podpisy na předložené kopii získány. Pokud žalobci soudu předložili i jiné listiny, na provedení důkazu těmito listinami při ústním jednání nesetrvali.

O žalobních námitkách pak soud na základě skutečností vyplývajících ze správního spisu a doplněných dalším dokazováním před soudem uvažil následně.

Obecně soud ke vzniku a povaze veřejné účelové komunikace uvádí, že veřejná účelová komunikace je definována v § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích jako *pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků*. Z § 7 odst. 1 věta druhá cit. zákona, podle kterého *příslušný silniční správní úřad může na návrh vlastníka účelové komunikace a po projednání s příslušným orgánem Policie České republiky upravit nebo*

omezit veřejný přístup na účelovou komunikaci, pokud je to nezbytně nutné k ochraně oprávněných zájmů tohoto vlastníka, ve spojení s § 19 odst. 1 cit. zákona, podle kterého v mezích zvláštních předpisů upravujících provoz na pozemních komunikacích a za podmínek stanovených tímto zákonem smí každý užívat pozemní komunikace bezplatně obvyklým způsobem a k účelům, ke kterým jsou určeny (dále jen "obecné užívání"), pokud pro zvláštní případy nestanoví tento zákon nebo zvláštní předpis jinak, jasně vyplývá, že účelové komunikace, jejichž vlastníkem je právnická nebo fyzická osoba (§ 9 odst. 1 cit. zákona), jsou veřejně přístupné a jejich vlastník je omezen právem obecného užívání takové komunikace.

Vznik účelové komunikace není zákonem o pozemních komunikacích upraven, judikatura i doktrína dovodily, že ke vzniku účelové komunikace není třeba správního rozhodnutí, ale je třeba, aby daná komunikace (případně část pozemku, který je jako dopravní cesta užíván) splnila zákonné znaky dle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích. Musí se tedy jednat o dopravní cestu, určenou k užití silničními a jinými vozidly a chodci (tak je definována pozemní komunikace obecně v § 2 odst. 1 cit. zákona), která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Zda se jedná o účelovou komunikaci, je třeba posoudit právě podle cit. ustanovení § 7 zákona o pozemních komunikacích, protože tento zákon neobsahuje žádné přechodné ustanovení, z něhož by bylo možno dovodit, že právní poměry komunikací zřízených ještě před účinností zákona o pozemních komunikacích (tj. před 1. 4. 1997) je třeba posoudit podle těchto dřívějších právních předpisů (zákon č. 135/1996 Sb., o pozemních komunikacích), jak shodně uváděl např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, č.j. 6 Ans 2/2007-128, www.nssoud.cz.

Výkladem § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích se v minulosti opakovaně zabýval jak Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, tak i Ústavní soud. V nálezu sp. zn. II. ÚS 268/06 ze dne 9. 1. 2008, www.nalus.cz, Ústavní soud vyložil, že vlastnické právo, patřící do kategorie základních práv a svobod jednotlivce, je možné omezit v případě kolize s jiným základním právem nebo v případě veřejného zájmu, za náhradu, když míra a rozsah omezení musí být proporcionální ve vztahu k cíli, kterým se omezení sleduje, a prostředkům, jimiž je omezení dosahováno. Pokud některá z podmínek nuceného omezení vlastnického práva chybí, jedná se o neústavní porušení vlastnického práva. V takových případech je možné omezit vlastnické právo pouze se souhlasem vlastníka (obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č.j. 6 As 80/2006-105, www.nssoud.cz). K veřejně přístupným účelovým komunikacím Ústavní soud uvedl, že pokud v zákoně existuje veřejnoprávní institut omezující vlastnické právo, jakým je právě obecné užívání veřejně přístupných účelových komunikací, aniž by s tímto omezením zákon spojoval poskytnutí náhrady, je nezbytnou podmínkou jeho ústavní konformity souhlas vyjádřený vlastníkem. Zákon o pozemních komunikacích toto omezení nespojuje s poskytnutím finanční náhrady. Jediný ústavně konformní výklad je proto ten, že s takovým omezením vlastnického práva musí vlastník příslušného pozemku souhlasit. Jako další podmínku ústavně konformního omezení vlastnického práva právem obecného užívání veřejně přístupné účelové komunikace Ústavní soud dovodil existenci nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby, tedy pokud lze dosáhnout zajištění komunikačního spojení nemovitostí, aniž by došlo k omezení vlastnického práva, je dát třeba přednost těmto jiným způsobům. Z tohoto nálezu vychází také nedávná judikatura Nejvyššího správního soudu, srov. rozsudek ze dne 16. 3. 2010, č.j. 5 As

3/2009-83, www.nssoud.cz, který kladl důraz právě na splnění podmínky existence alternativní veřejně přístupné účelové komunikace stejné nebo srovnatelné kvality jako plnohodnotného komunikačního spojení, nebo rozsudek ze dne 22. 12. 2009, č.j. 1 As 76/2009-68, www.nssoud.cz, který se podrobně zabýval definicí veřejně přístupné účelové komunikace a jejího vzniku.

V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že pokud vlastník souhlasil se zřízením veřejně přístupné účelové komunikace, jsou jeho soukromá práva v takovém případě omezena veřejnoprávním institutem obecného užívání pozemní komunikace. Obecné užívání pozemní komunikace nemůže být vyloučeno pozdějším jednostranným úkonem vlastníka, jenž takový souhlas udělil, ani jeho právního nástupce. Pokud je účelová komunikace zřízena, je její právní status závazný i pro budoucí majitele pozemku, na kterém leží účelová komunikace. Tento závěr v obecné rovině ostatně akceptoval i Ústavní soud v již cit. nálezu ze dne 9. 1. 2008, sp.zn. II. ÚS 268/06, ve kterém uvedl, že omezení vlastnického práva k pozemku ve formě veřejného přístupu na tento pozemek je způsobilé přecházet z vlastníka na vlastníka a není třeba souhlasu nového vlastníka, pokud byl dán souhlas vlastníka předchozího. Z uvedeného lze vyvodit, že ani nový vlastník pozemku tedy není oprávněn komunikaci ze své vůle bez dalšího uzavřít. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že *„souhlas vlastníka nemusí být projeven výslovně, obvykle totiž půjde o souhlas vyjádřený konkludentně. Pokud vlastník pozemku v minulosti, kdy pozemek začal sloužit jako veřejně přístupná účelová komunikace, s tímto nevyslovil kvalifikovaný nesouhlas, jde o veřejně přístupnou účelovou komunikaci, vzniklou ze zákona. Stačí tedy, aby vlastník strpěl užívání pozemku jako komunikace.“* „Veřejnou cestou se pozemek stává jeho věnováním obecnému užívání, ať již vlastníkem výslovně projeveným souhlasem nebo konkludentním strpěním. Rovněž komunikace, u níž sice již nelze zjistit, zda byla některým z předchozích vlastníků obecnému užívání věnována, jež však byla jako veřejná cesta užívána odnepaměti z naléhavé komunikační potřeby, je veřejně přístupnou účelovou komunikací (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2009, čj. 5 As 27/2009 - 66).“

Z uvedeného vyplývá, že ve správním řízení, v němž příslušný silniční správní úřad posuzuje charakter pozemní komunikace jako veřejně přístupné účelové komunikace, musí učinit skutková zjištění nutná k závěru, zda vlastník posuzované komunikace, resp. pozemku užívaného jako dopravní cesta, či jeho právní předchůdce, k jehož souhlasu lze přihlížet, souhlasil s takovýmto omezením svého vlastnického práva, a zda je v daném případě rovněž splněna podmínka komunikační nezbytnosti, jinými slovy podmínka neexistence jiné alternativy přístupu srovnatelné kvality. Soud tak žalobci napadaná skutková zjištění a na základě nich učiněný závěr o charakteru komunikace na pozemcích žalobců posuzoval právě s ohledem na shora vyslovené požadavky, v mezích uplatněných žalobních bodů.

Soud se nejprve zabýval splněním podmínky souhlasu vlastníků pozemků, které v uvedených částech jako účelovou komunikaci označil silniční správní úřad ve výroku provostupňového rozhodnutí. Soud se plně ztotožnil se skutkovými zjištěními správních orgánů ohledně části cesty vedoucí po pozemcích parc. č. XX, XX (město Rokytnice nad Jizerou), XX, XX, XX a XX. V této části cesty s jejím užíváním vlastníky přilehlých a sousedních nemovitostí a veřejností jako účelové veřejně přístupné komunikace vlastníci pozemků souhlasili, jak nade vše pochybnost vyplývá z jejich návrhu ze dne 8. 8. 2008 na

určení charakteru komunikace jako účelové komunikace a připojených prohlášení, rovněž Město Rokytnice podporovalo určení charakteru komunikace jako účelové veřejně přístupné, jak vyplývá z vyjádření jeho zástupkyně při ústním jednání dne 12. 9. 2008.

Soud v tomto směru neakceptoval žalobní námitku manželů Matouškových jako vlastníků pozemku parc.č. XX. Z vyjádření navrhovatelů jako účastníků správního řízení a především ze svědeckých výpovědí manželů Petrákových, kteří pracovali jako správci chaty B. (dříve J.), potvrzených také výpovědí svědkyně Z.H., jednoznačně vyplývá, že tento úsek cesty vznikl již dříve, před rokem 1974, kdy byla vybudována část komunikace vedoucí po vrstevnici. Bylo prokázáno, že od roku 1970 měli správci k dispozici auto, cesta k chatě nebyla sjízdná, proto A.P. jménem podniku J. zadal v roce 1972 vybudování asfaltové cesty od hlavní silnice k chatě Bratrství (dříve J.). Od této doby byla cesta užívána, na tuto cestu chtěla později paní M. napojit příjezdovou cestu k dalším domům, s tímto zřízením cesty pan A.P. souhlasil, bezproblémové užívání v tomto úseku potvrzoval a potvrzovali ho i navrhovatelé. Žalobci b) a c) manželé M. nabyli mimo jiné dotčený pozemek parc.č. XX na základě kupní smlouvy ze dne XX, uzavřené přímo s předchozím vlastníkem J., smíšeným družstvem. Ve správním spisu se nenachází jediná listina dokladující jejich nesouhlas s omezením vlastnického práva k tomuto pozemku jeho veřejným užíváním v daném úseku. Pokud jejich právní zástupkyně vznášela v průběhu správního řízení nějaké námitky, vždy se týkaly užívání pozemků ve vlastnictví žalobkyně a), nikoli pozemku parc.č. XX. Jedinou námitku soud zaznamenal v odvolání, v němž bylo namítáno, že manželé P. nebyli vlastníky nemovitostí, ale jen zaměstnanci, a neměli dávat souhlas k vybudování komunikace. K tomu soud uvádí, že ze svědecké výpovědi manželů P. vyplývá, že cestu A.P. nechal zbudovat a vyasfaltovat na popud vlastníka nemovitostí J. Pokud jednal s paní M. o připojení dalšího úseku příjezdové komunikace k dalším nemovitostem na již vyasfaltovaný úsek cesty, jeho jednání nebylo samotným vlastníkem Jednotou nikdy následně zpochybňováno, a to ani v době pozdější, kdy již manželé Petrákové (od roku 1976) nepracovali jako správci chaty B. (dříve J.). Jednota, smíšené družstvo, jako vlastník pozemku parc.č. XX nijak nebránila užívání tohoto pozemku zároveň jako příjezdové cesty k ostatním nemovitostem a to až do roku 2005, kdy vlastnické právo přešlo na žalobce b) a c). Pokud žaloba namítala, že pozemek parc.č. XX byl vyškrtnut ze seznamu pozemků dotčených komunikací, soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, totiž že ostatním provedeným důkazům, tedy zejména shora uvedeným svědeckým výpovědím, odpovídá to, že tento pozemek byl vyškrtnut z toho důvodu, že seznam dotčených pozemků ze dne 10. 9. 1973 se již podle svého nadpisu týkal pozemků, které měly být dotčeny výstavbou nové příjezdové komunikace ve F. Bylo však prokázáno, že komunikace v úseku po pozemku parc.č. XX již byla vybudována a vyasfaltována před tím, než paní M. podle žádosti ze dne XX a svědeckých výpovědí a vyjádření účastníků řízení iniciovala novou příjezdovou cestu. Vyasfaltování cesty po pozemku parc.č. XX a možnost jeho užívání byla naopak podnětem pro její postup. Pokud se žalobci odvolávali na dopis Ing. M.Š. a dalších navrhovatelů ze dne 5. 10. 2002 adresovaný Jednotě, smíšenému družstvu, a dovozovali z něj vědomí nelegálního přejezdu po této cestě, soud má za to, že ani tato listina nevyvrací závěr učiněný správními orgány v napadených rozhodnutích. Z této listiny lze dovodit pouze snahu navrhovatelů lépe právně ošetřit užívání tohoto úseku příjezdové komunikace k jejich nemovitostem v době, kdy jim žalobkyně a) (poté co nabyla v restituci pozemky, které dříve k přístupu ke svým nemovitostem navrhovatelé bez problémů užívali), nedovolila cestu užívat a vyvstala otázka existence cesty jako účelové komunikace veřejně přístupné. Na základě tohoto dopisu nelze dospět k závěru,

že by snad J. nesouhlasila s užíváním pozemku parc.č. XX ve vyasfaltované části, takový závěr by byl v rozporu s ostatními shora uvedenými důkazy, prokazujícími konkludentní souhlas předchozího vlastníka pozemku parc.č. XX s omezením vlastnického práva veřejným užíváním tohoto pozemku.

Soud musí odmítnout námitku žalobců týkající se doby vybudování úseku komunikace od asfaltové cesty k chatě B. (dříve J.) směrem k nemovitosti čp. XX (dříve ve vlastnictví rodiny M.). Datem podání žádosti a datem sepsání ostatních dokumentů týkajících se požadavku na vybudování této přístupové cesty ve F. a především svědeckými výpověďmi manželů P. a pana K.H., který se přímo na vybudování zářezu komunikace v terénu podílel technikou poskytnutou tehdejší MěNV v létě 1974, a také prohlášeními Ing. M.H., který uvedl, že své nemovitosti koupil v roce 1975 a předchozí vlastník mu již sdělil, že předmětná komunikace je přístupovou cestou, shodně potvrdil i pan L.V. v průběhu správního řízení, má soud jednoznačně za prokázané, že tento úsek příjezdové komunikace byl vybudován v létě 1974. Pokud se žalobci odvolávali na jednotlivé zápisy z OV č. X z let 1 XX a XX s požadavkem paní M., tyto důkazy podle soudu shora uvedené důkazy nemohou vyvrátit. Je možné, že vzhledem k terénu a podnebí v dané lokalitě, směřoval požadavek paní M. k opravě cesty po zimním období, resp. se domáhala zpevnění cesty, které nikdy provedeno nebylo (její dcera Z.H. ve své svědecké výpovědi hovořila o snaze vybudovat zpevněnou komunikaci).

Nyní již ke splnění podmínky souhlasu žalobkyně a) s užíváním jejích pozemků parc.č. XX 3, XX a XX jako účelové komunikace. Není sporu o tom, že žalobkyně a) nemovitosti nabyla od své matky V.V. a její sestry, kterým byly nemovitosti vráceny v roce 1993 v restituci na základě rozhodnutí Okresního úřadu Semily, pozemkového úřadu, ze dne 10. 2. 1993, když z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že mimo jiné předmětné pozemky byl převedeny do vlastnictví státu na základě Nabídky daru č.j. 3500/d ze dne 20. 3. 1980. Ze žaloby, z vyjádření žalobkyně a) během správního řízení ze dne 8. 8. 2008 a místopřísežného prohlášení V.V., matky žalobkyně a) a původní restituentky, ze dne 6. 8. 2008, vyplývá, že od roku 1993 vlastníci těchto pozemků nesouhlasili s přejezdy ostatních vlastníků sousedních nemovitostí přes tyto pozemky. Shodně také konstatovaly správní orgány v napadených rozhodnutích. Jak již soud uvedl na úvod, ani následný nesouhlas s užíváním pozemku jako veřejné komunikace nemůže změnit právní poměry pozemku za předpokladu, že k takovému omezení vlastnického práva dal souhlas právní předchůdce vlastníků. Správní orgány se tedy správně zabývaly otázkou souhlasu předchozích vlastníků.

Soud se ztotožňuje se závěry správních orgánů potud, že z důkazů, které byly předloženy ve fotokopiích, vzhledem ke stáří věci a skutečnosti, že manželé L., již nežijí, nelze přímo doložit jejich výslovný souhlas s omezením vlastnického práva, které by přešlo na pozdější vlastníky pozemků. Judikatura připouští, že za souhlas vlastníků s omezením vlastnického práva obecným užíváním pozemku jako veřejné cesty lze také považovat souhlas udělený konkludentně.

Co je konkludentní souhlas s veřejným užíváním pozemku není zákonem přímo stanoveno. Podle § 35 odst. 1 občanského zákoníku může být projev vůle učiněn i jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, co chtěl účastník projevit; podle § 35 odst. 3 občanského zákoníku se právní úkony vyjádřené jinak než slovy vykládají podle toho, co způsob jejich vyjádření obvykle znamená, přihlíží se přitom k vůli toho, kdo právní úkon

učinil a chrání e dobrá víra toho, komu byl právní úkon určen. Za konkludentní projev nelze bez dalšího považovat opomenutí ve formě mlčení nebo jiné nečinnosti. Konkludentní souhlas s veřejným užíváním pozemku bývá obvykle dovozován z užívání nemovitosti třetími osobami nad rámec toho, co je vlastník pozemku povinen strpět podle soukromého práva, aniž by vlastník pozemku vyjadřoval s tímto stavem nesouhlas.

V souzeném případě však soud považoval za nutné při posouzení této otázky zohlednit konkrétní skutečnosti týkající se faktických poměrů u pozemku parc.č. XX. Podle výsledků místního šetření komunikace z pozemků ve vlastnictví žalobkyně a) zasahuje nejvíce pozemek parc. č. XX a to v délce 80 m, pozemek parc.č. XX v délce 4 m, pozemkem parc. č. XX byl dotčen minimálně v šíři od 0 do 90 cm v místě napojení na silnice II/294 trojúhelníkovitě. Svědci manželé P. a Z.H. vypověděli, že komunikace byla v roce 1974 zbudována se souhlasem všech vlastníků pozemků, byla ku prospěchu všech, ani manželé L. proti jejímu zřízení nevystupovali, cesta totiž vedle dále od jejich domu čp. 3 a vybudování cesty nenarušilo jejich vztahy s rodinou M., potvrzovali tak důvody navrhovatelů pro určení existence účelové komunikace. Na druhé straně je tu ale tvrzení přímých příbuzných manželů L., tedy žalobkyně a), paní V.V. jako jeho dcery a jeho vnuka pana M.M. o tom, že pan L. s přejezdy přes předmětné pozemky nesouhlasil, neboť jimi byl narušen přívod pitné vody. Narušení přívodu pitné vody je potvrzováno i dalšími důkazy, zejména fotokopii žádostí paní M. a jejího dodatku z roku 1973, kde se sousedé zavázali po zbudování příjezdové cesty od nemovitosti rodiny M. směrem k asfaltové cestě k chatě B. (dříve J.) dát přívod pitné vody rodině L. do pořádku. Rozhodující však podle přesvědčení soudu bylo, že v době, kdy byla příjezdová komunikace na popud paní M. budována, byl pozemek parc.č. XX, který zejména byl dotčen komunikací v délce kolem 80 m (shodně podle výsledku místního šetření ze dne 12. 9. 2010 a tvrzení žalobců), ve vlastnictví obou manželů L. pouze formálně, vlastnická práva k němu nevykonávali a tento pozemek byl prokazatelně podle notářského zápisu ze dne 9. 8. 1971 v užívání socialistické organizace - Státního statku VnJ, jak také vyplývá ze seznamu dotčených pozemků ze dne 10. 9. 1973. Pokud tedy správní orgány ze svědeckých výpovědí a ze skutečnosti, že se jednalo o příbuzné paní M. a vztahy mezi rodinami nebyly vybudováním cesty narušené, dovozovaly, že souhlas předchozích vlastníků byl dán, nelze tento postup akceptovat. Manželé L. nemohli vykonávat vlastnická práva k pozemku parc.č. XX, ten fakticky jako vlastník užíval Státní statek VmJ, který zde také svou techniku projížděl a na seznamu dotčených pozemků ze dne 10. 9. 1973 bral na vědomí, že pozemek parc.č. XX 1 bude vybudováním přístupové komunikace k dalším nemovitostem dotčen. Jestliže tedy manželé L. nijak nevystupovali proti užívání části pozemku parc.č. XX ostatními sousedy, pak je to dáno tím, že k tomuto pozemku se v důsledku politických poměrů nemohli chovat jako jeho vlastníci, což vyvrcholilo v roce 1980 nuceným darováním pozemku státu (shodně ostatně konstatoval žalovaný v napadeném rozhodnutí). Za této situace nelze z jejich počínání (nedávání najevo nesouhlasu) dovodit konkludentní souhlas. Jejich souhlas nelze ani dovodit ze svědeckých výpovědí, ani vyjádření navrhovatelů, neboť jak vyplývá, ze seznamu dotčených pozemků ze dne 10. 9. 1973, na souhlas s užíváním pozemku parc.č. XX ani nebyli dotazováni. Nelze akceptovat také konstatování žalovaného v napadeném rozhodnutí, že u pozemku parc.č. XX jeho dotčení stavbou nové příjezdové komunikace potvrdil Státní statek Vysoké nad Jizerou, z toho rozhodně nelze na souhlas manželů L. s veřejným užíváním pozemku parc.č. XX usuzovat. Jak již bylo řečeno, v dané situaci, kdy manželé L. fakticky neužívali pozemek parc. č. XX, nelze požadovat, aby dávali výslovně veřejně najevo svůj nesouhlas se stavbou komunikace po předmětném pozemku, a z absence projevu nesouhlasu

dovozovat automaticky konkludentní souhlas. Jak soud uvedl shora, mlčení toho, kdo má projevit svou vůli, automaticky neznamená jeho souhlas. Pokud svědci uváděli, že paní M. získala souhlasy všech vlastníků s vybudování komunikace, je to v rozporu s tím, že dodatek k žádosti o vybudování příjezdové cesty ze dne 27. 5. 1973 manželé L. na rozdíl od ostatních vlastníků sousedních nemovitostí nepodepsali, za to je tu podpis pana S. za Státní statek VnJ, jak také podotkl silniční správní úřad. I proto lze zpochybnit, že paní M. žádost o vybudování přístupové komunikace ze dne 26. 2. 1973 podávala také z pověření manželů L. Také by nebylo logické, aby se manželé L. sami zavazovali k tomu opravit si narušený přívod pitné vody. Na základě skutečností, které byly k pozemku parc.č. XX zjištěny, dospěl soud k závěru, že konkludentní souhlas právních předchůdců žalobkyně a) s veřejným užíváním jejich pozemků nelze beze všech pochybností na základě provedeného dokazování dovodit. Silniční správní úřad tak posoudil existenci účelové komunikace na pozemku ve vlastnictví žalobkyně a) nesprávně, když vycházel ze skutečnosti, že souhlas s veřejným užíváním byl jejími právními předchůdci dán. Z tohoto důvodu soud považoval uplatněnou námitku porušení čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod za relevantní.

Tento závěr se ale netýká pozemku parc.č. XX ve vlastnictví žalobkyně a). Jak vyplývá z ortofotomapy z roku 2008 a snímku z katastrální mapy, komunikace trojúhelníkovitě zasahuje také pozemek par.č. 463/1 v místě připojení úseku po pozemku parc.č. XX na silnici II/294, což je dáno nutností najíždět vozidly na tuto cestu. Proti tomuto užívání se žalobkyně nebrání, což lze dovodit z toho, že její aktivní výtky se týkaly ježdění po úseku vedeném po vrstevnici. Rovněž ve svém vyjádření ze dne 8. 9. 2008 žalobkyně a) nesouhlasí pouze s přejezdy přes pozemky parc.č. XX a XX, také její právní předchůdkyně se v místopřísežném prohlášení ze dne 6. 9. 2008 vyjadřovala k pozemkům parc.č. XX a XX a uváděla, že panu L. působily potíže přejezdy přes pozemek parc.č. XX a XX z důvodu poškozování přívodu pitné vody. To vše za situace, kdy návrh na určení účelové komunikace ze dne 8. 8. 2008 zahrnoval i pozemek parc.č. XX, tento pozemek byl také následně uveden silničním správním úřadem v oznámení o zahájení správního řízení ze dne 20. 8. 2008.

Pokud již nebyla splněna podmínka souhlasu vlastníka s veřejným užíváním komunikace u některých z pozemků, které silniční správní úřad ve výroku prvostupňového rozhodnutí označil jako účelovou komunikace, není nutné řešit splnění další podmínky, a to jediné ničím nenahraditelné komunikační potřeby předmětné komunikace. I kdyby tato podmínka splněna byla, není to za situace, kdy vlastník pozemku s veřejným užíváním nesouhlasil, důvodem pro omezení jeho vlastnických práv podle § 7 odst. 1 ve spojení s § 19 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.

Žalobní námitku týkající se nesprávného procesního postupu správních orgánů, které současně vedou další správní řízení, v němž řeší otázku užívání pouze pozemku parc.č. 464/1, soud posoudil jako uplatněnou po lhůtě dle § 72 odst. 1 ve spojení s § 71 odst. 2 s. ř. s. a proto se jí nemohl zabývat. Správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční, v souladu s ní soud přezkoumává napadené rozhodnutí a předcházející procesní postup správních orgánů pouze z hlediska uplatněných žalobních bodů, které žalobce může rozšířit jen v zákonné dvouměsíční lhůtě k podání žaloby.

Ze shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil postupem podle § 78 odst. 1 s. ř.s. pro nezákonnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení v souladu

s § 78 odst. 4 s. ř. s. Protože stejnou nezákonností trpí i rozhodnutí provostupňové, soud zvolil postup dle § 78 odst. 3 s. ř. s. a zrušil i rozhodnutí silničního správního úřadu jako správního orgánu I. stupně. Návrhu na určení účelové komunikace v tom rozsahu, jak jej navrhovatelé uvedli dne 8. 8. 2008, tedy včetně pozemků parc.č. 464/1 a 462/3, neměl silniční správní úřad vyhovět a do výroku deklaratorního rozhodnutí dle § 142 správního řádu neměl pozemky ve vlastnictví žalobkyně a) zahrnout pro nesplnění podmínky souhlasu s veřejným užíváním těchto pozemků. V dalším řízení je žalovaný vysloveným právním názorem soudu vázán v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s.

Obiter dictum si soud dovolí odkázat na rozsudek Nejvyššího právního soudu ze dne 16. 3. 2010, č.j. 5 As 3/2009-76, www.nssoud.cz, v němž bylo uvedeno, „*Nejvyšší správní soud nesouhlasí s názorem stěžovatelů, že je nesmyslná představa, že jedna souvislá dopravní cesta, vedoucí přes několik pozemků, může být na některých pozemcích veřejně přístupnou účelovou komunikací a na některých pozemcích pouze dopravní cestou založenou formou věcného břemene. Podle názoru Nejvyššího správního soudu si naopak lze představit situaci, kdy při založení jediné souvislé dopravní cesty – vedoucí přes několik pozemků, a to zejména tehdy, jsou-li jednotlivé pozemky ve vlastnictví několika různých osob, jak je tomu i v posuzované věci – vlastníci některých pozemků výslovně nebo alespoň konkludentně souhlasili s jejich obecným užíváním, zatímco vlastníci ostatních pozemků s tím vyslovili kvalifikovaný nesouhlas (např. označením pozemku cedulí jako soukromého pozemku se zákazem vstupu a vjezdu nebo jiným obdobným aktivním jednáním) a podmiňovali umožnění vstupu či vjezdu na pozemek uzavřením soukromoprávní smlouvy o zřízení věcného břemene.*“ Pokud je předmětná komunikace na pozemcích parc.č. XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX a XX opravdu jedinou příjezdovou cestou k nemovitostem ve vlastnictví navrhovatelů a případně i jiných osob, připadá v úvahu, že v některých úsecích (tam kde vlastníci alespoň konkludentně vyjádřili souhlas s obecným užíváním) bude tvořena účelovou veřejně přístupnou komunikací, zatímco ve sporném úseku po pozemcích parc.č. XX, XX připadá v úvahu užívání na základě soukromého práva. Zde se nabízí možnost vydržení práva odpovídajícího věcnému břemenu ve smyslu § 151o ve spojení s § 134 občanského zákoníku, tuto otázku však nebyl soud v rámci přezkumu napadených rozhodnutí oprávněn řešit. Připadá v úvahu také zřízení věcného břemene ve prospěch vlastníka stavby spočívající v právu cesty přes přilehlý pozemek podle § 151o odst. 3 občanského zákoníku, případně postup podle § 170 odst. 2 stavebního zákona.

Podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V souzené věci byli úspěšní žalobci, soud jim proto přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému správnímu orgánu. Náklady řízení jsou tvořeny zaplacenými soudními poplatky ve výši 6.000,- Kč (3 x 2.000,- dle položky 14a Sazebníku soudních poplatků) a náklady za zastupování žalobců. Náklady za toto zastupování tvoří odměna právní zástupkyně za 3 úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to za převzetí a přípravu zastoupení a podání žaloby soudu a účast na jednání u soudu, tedy ve výši 3 x 1.680,- Kč [§ 9 odst. 3 písm. f) a § 7, snížené o 20 % dle § 12 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.], náhradou hotových výdajů podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 3 x 300,- Kč, celkem tedy 5.940,- Kč; dále náhradou jízdného za cestu z Prahy do Liberci a zpět ve výši 1.329,- Kč dle vyhl. č. 462/2009 Sb. Soud uložil žalovanému

nahradit náklady řízení žalobcům k rukám jejich právní zástupkyně v celkové výši 13.269,- Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě 2 týdnů po doručení tohoto rozsudku, k Nejvyššímu správnímu soudu, prostřednictvím **soudu podepsaného**, písemně, trojmo.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel dle § 105 odst. 2 s.ř.s. zastoupen **advokátem**.

Kasační stížnost lze podat pouze **z důvodů** uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s., dle § 106 odst. 1 s.ř.s. musí kasační stížnost **obsahovat** kromě obecných náležitostí označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno.

V Liberci dne 24. srpna 2010.

Mgr. Karel Kostecký, v.r.
předseda senátu